

Väike-Maarja valla 2020. aasta eelarve**SELETUSKIRI****Sisukord**

1. SISSEJUHATUS	2
2. MAJANDUSPROGNOOS	2
3. ÜLEVAADE VÄIKE-MAARJA VALLA 2020. AASTA EELARVEST	3
3.1. Olulisemad lähtekohad eelarve koostamisel	3
3.2. Väike-Maarja valla 2020. aasta eelarve	6
4. PÕHITEGEVUSE TULUD	7
4.1. Maksutulud	8
4.2. Tulu kaupade ja teenuste müügist (omatulud)	9
4.3. Saadavad toetused tegevuskuludeks	10
4.4. Muud tegevustulud	10
5. PÕHITEGEVUSE KULUD	10
5.1. Põhitegevuse kulud kulu liikide järgi	11
5.2. Põhitegevuse kulud valdkondade järgi	12
5.2. Üldised valitsemissektori teenused (01)	13
5.3. Keskkonnakaitse (05)	15
5.6. Elamu- ja kommunaalmajandus (06)	16
5.7. Tervishoid (07)	16
5.8. Vaba aeg, kultuur (08)	17
5.9. Sotsiaalne kaitse (10)	21
6. INVESTEERMISTEGEVUS	23
7. LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	26

1. SISSEJUHATUS

Väike-Maarja valla 2020. aasta eelarve on koostatud kooskõlas kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses ja kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses vallaeelarve kohta sätestatuga.

Vastavalt Väike-Maarja Vallavolikogu 15. oktoobri 2018. aasta määrusele nr 29 „Väike-Maarja valla finantsjuhtimise kord“ on esitanud oma põhjendatud ettepanekud valla eelarve eelnõu koostamiseks vallavalitsuse valdkondade eest vastutavad isikud ning vallavalitsuse hallatavate asutuste juhid.

Eelarve koostamise lähtutakse Rahandusministeeriumi suvisest majandusprognoosist ning kavandatakse tegevusi nendele vastavalt.

Väike-Maarja Vallavalitsuse 2020. aasta eelarve on koostatud tekkepõhiselt ning tekkepõhist eelarvet rakendatakse alates 2019-nda aasta eelarvest. Eelarve tulud ja kulud kajastuvad majandustehingute tegemise hetkel.

Eelarve täitmisel kajastub informatsioon mitterahaliste tehingute mõju kohta, nagu näiteks põhivara amortisatsioon, nõuete mahakandmine ning puhkusekohustus. Neid tehinguid ei pea eelarves kinnitama. See info on seletuskirjas informatiivne.

Põhivara amortisatsiooni suurus on arvestuslik ja annab võrdluses planeeritavate investeeringutega infot, kas eelarvega suudetakse põhivara väärtust hoida ja teha asendusinvesteeringuid. Väike-Maarja valla prognoositav põhivara amortisatsiooni suurus 2019. a lõpuks on ligikaudu 1,1 miljonit eurot. Puhkusekohustuse suurus 2019. a lõpu seisuga on ca 130 tuhat eurot (koos maksudega).

Vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusele on eelarve osad järgmised:

- põhitegevuse tulud,
- põhitegevuse kulud,
- investeerimistegevus,
- finantseerimistegevus,
- likviidsete varade muutus.

Seletuskirjas on toodud andmed 2019. aasta eelarve (sh. lisaeelarved) ja 2020. aasta tulude ja kulude kohta, antud ülevaade investeerimis- ja finantseerimistegevuse kohta. Kirjeldatud on Väike-Maarja valla arengukavas kajastatud eesmärkide kavandatavat täitmise plaani 2020. aastal ning selle täitmiseks kavandatavaid tegevusi. Seletuskirjas on toodud Väike-Maarja valla oodatav põhitegevuse tulemi väärtus ja netovõlakoomus eelseisva eelarveaasta lõpuks.

2. MAJANDUSPROGNOOS

Vastavalt Rahandusministeeriumi septembris avaldatud majandusprognoosile prognoositakse Eesti majanduskasvu aeglustumist nõrgeneva väliskeskkonna tõttu. Seetõttu prognoositakse 2020. aastaks majanduse kasvutempo aeglustumist 2% tasemele. Sisemajanduse koguprodukti kasv aeglustub 2019. aasta reaalkasvuga võrreldes 3,3%-lt 2 %-ni. Peamiseks majanduskasvu vedajaks jääb sisenõudlus, mis tugineb sel aastal suuresti eratarbimise kasvu.

Eratarbimise kiireks kasvuks on juba viimased viis aastat olnud soodsad võimalused, kuid majapidamiste käitumine on kiire sissetulekute kasvu taustal olnud ettevaatlik. Sissetulekute kasv ületab juba mitmendat aastat tarbimiskulutuste kasvu ehk elanikud panevad oma jooksvast tulust üha suurema osa kõrvale. Elanikkonna vananemise ja ebakindlate pensioniväljavaadete taustal on selline konservatiivsus ratsionaalne.

Oodata on hindade mõõdukat tõusu. Hinnatõusu põhjustab eelkõige toidu ja teenuste kallinemine. Maailmamajanduse aeglustumine hoiab väliskeskkonnast tulevaid hinnatõuse tagasi. Selle mõjul on nafta hind langenud, tuues kaasa mootorikütuse mõninga odavnemise.

Rahandusministeerium prognoosib kiire palgakasvu aeglustumist ning ka tööhõive kasvu peatumist. Hinnatõus aeglustub võrreldes kahe eelneva aastaga (2020.a +2,2%).

Eluasemeinvesteeringute kasv püsib ilmselt majanduskasvust kiirem, kuid ka siin on elanikud konservatiivsed ja laenuvõimenduse osakaal on kriisieelsega võrreldes oluliselt madalam, seega ka riskid väiksemad. Valitsussektori investeeringute kasvutempo alaneb eelmise aastaga võrreldes oluliselt. Ettevõtlussektori investeeringud on 2019. aastal vähenenud, kuna mullusega sarnaseid ühekordseid suuri kapitalimahutusi ei tarvitse sellel aastal toimuda. Edaspidi sõltub ettevõtluse investeeringute kasv nii globaalsest kui ka kohalikust majanduskonjunktuurist ning tootmisvõimsuste piisavusest.

3. ÜLEVAADE VÄIKE-MAARJA VALLA 2020. AASTA EELARVEST

3.1. Olulisemad lähtekohad eelarve koostamisel

Väike-Maarja vald on tänu konservatiivsele eelarvepoliitikale ja finantsjuhtimisele majanduslikus mõttes heal tasemel. Kulude ja tulude täpne analüüs ning optimaalsus on taganud valla majandusliku toimetuleku ja vallale seadusega pandud ülesannete täitmise. Eelolevaks eelarveperioodiks ei planeerita suuri muutusi valla majanduslikus olukorras ning jätkatakse konservatiivse eelarvepoliitikaga. Samas ei jäeta vajalikke investeeringuid teostamata, mis on valla arengukavas ja eelarvestrateegias planeeritud.

2020. aastaks planeeritud suuremad investeeringud on Rakke kultuurikeskuse renoveerimine multifunktsionaalseks keskuseks ja selle lokaalsele küttele üleminek, mis peaks tooma pikemaajalises vaates kaugkütte hinna odavnemise Rakke alevikus. Lisaks Simuna bussijaama esise platsi korrastamine, multifunktsionaalse pallimänguväljaku rajamine Väike-Maarjasse ning valla teede ja tänavate rekonstrueerimine. Erinevates projektides osalemine on toonud võimaluse elukeskkonna seniseid kitsaskohti oluliselt parendada ning see võimaldaks omavalitsuse enda vahendite veelgi tõhusamat kasutamist. Samas on EL eelarveperiood lõppemas ning toetusmeetmete hulk oluliselt vähenenud.

Väike-Maarja valla eelarve hõlmab järgmiste **allasutuste** tulusid ja kulusid:

Väike-Maarja Vallavalitsus, Väike-Maarja Lasteaed, Rakke Lasteaed Leevike, Väike-Maarja Gümnaasium, Kiltsi Põhikool, Simuna Kool, Rakke Kool, Väike-Maarja Muusikakool, Väike-Maarja Valla Noortekeskus, Väike-Maarja Valla Raamatukogu, Rakke Raamatukogu, Väike-Maarja Seltsimaja, Simuna Rahvamaja, Rakke Kultuurikeskus, Simuna Spordihoone, Väike-

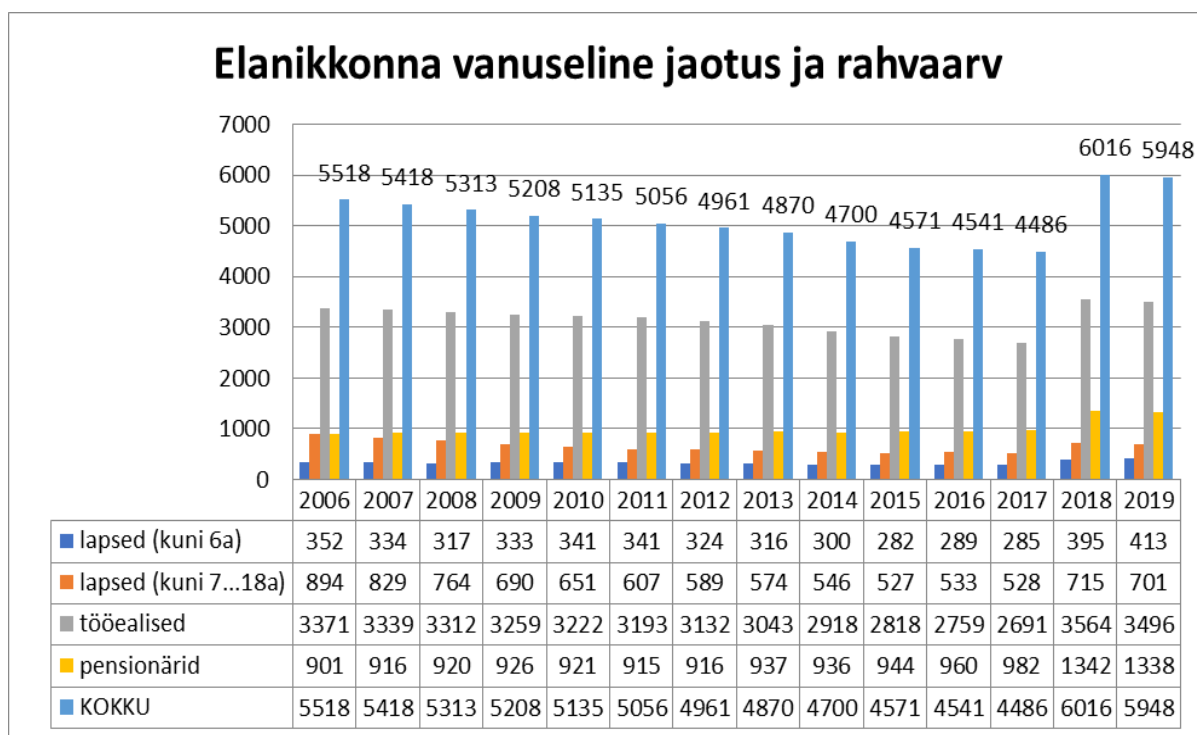
Väike-Maarja Vallavolikogu
määrusele nr ...

Maarja Spordikeskus, Väike-Maarja Hooldekodu, Tammiku Hooldekodu, Väike-Maarja Muuseum ja Väike-Maarja Valla Kommunaal.

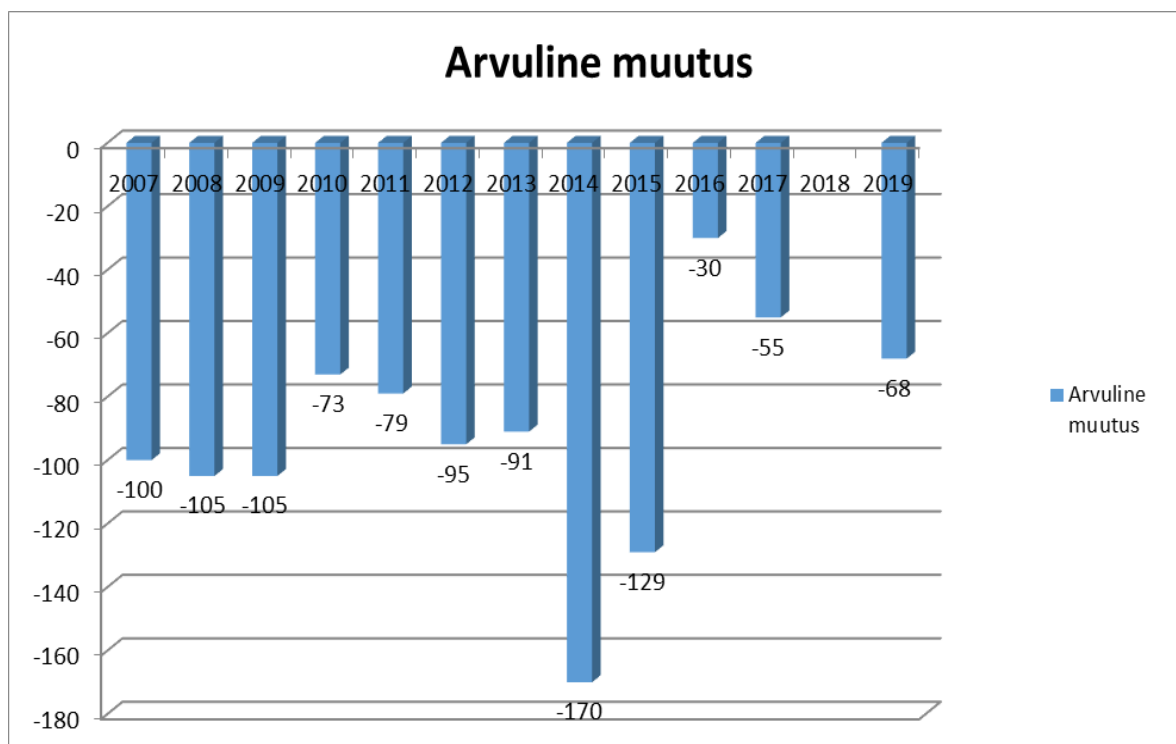
Väike-Maarja vald koos oma 20 hallatava asutusega annab tööd umbes 360 inimesele. Väike-Maarja valla konsolideerumisgruppi kuulub OÜ Pandivere Vesi, milles Väike-Maarja valla on 100% osalus ja Väike-Maarja Tervisekeskus OÜ (asutatud 28.09.2017), milles osalus on 100%.

Väike-Maarja valla elanike arv seisuga 01.01.2019 oli 5948 elanikku. Seisuga 01.11.2019 on elanike arv 5875. Elanike arv on vähenenud aasta jooksul 73 inimese võrra ehk 1,2%.

Pikemaajalist trendi iseloomustab rahvaarvu vähenemine ning võrreldes 2006. aastaga ka elanikkonna vanuselise osakaalu muutus pensioniealiste (osakaalu tõus 4,8%) ja 7-18 aasta (osakaalu langus 4,5%) vanuselises grupis. Õnneks on viimasel kolmel aastal püsinud elanikkonna erinevate vanusegruppide osakaalud suhteliselt stabiilsena (vt **joonised 1 ja 2**).

Joonis 1 Elanikkonna vanuseline jaotus ja rahvaarvu muutus 2006-2019 (Väike-Maarja valla piirkonna andmed 2006-2017, koos Rakke piirkonnaga 2018-2019)

Joonis 2 Elanikkonna arvuline muutus aastatel 2007-2017 (Väike-Maarja valla piirkonna andmed 2006-2017, koos Rakke piirkonnaga 2018-2020)

Väike-Maarja valla eelarve lähtub erinevatest seadustest ja regulatsioonidest, millest olulisemad on:

- Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus;
- Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus;
- Väike-Maarja valla arengukava 2020;
- Väike-Maarja valla eelarvestrateegia 2020-2022.

Väike-Maarja valla 2020. aasta eelarve eesmärgiks on tagada omavalitsuse strateegilistes dokumentides (arengukava, eelarvestrateegia) ettenähtud tegevuste rahastamise kaudu valla terviklik ja jätkusuutlik areng.

Reservfond ettenägematute kulutuste tegemiseks on planeeritud põhitegevuse kuluna ning reservfondi suunatakse vahendeid vähemalt 0,5% ulatuses põhitegevuse kuludest.

Eelarve koostamisel lähtub vallavalitsus järgmistest põhimõtetest:

- tulumaksu eraldatakse kohalikule omavalitsusele 11,96% brutotulust;
- tulude, kulude planeerimisel ja kohustuste võtmisel järgida konservatiivsuse printsiipi ning korraldada hallatavate asutuste tegevus erinevate teenuste osutamisel selliselt, et oleks tagatud eelarvevahendite sihipärane, optimaalne ja säästlik kasutamine;
- üksikisiku tulumaksu laekumise kasvuks on planeeritud 5,0% võrreldes 2019. aasta eelarvega, millele lisanduvad toetusfondi muudatused (keskvalitsus kavandab Eesti omavalitsustele laekuva tulumaksu tõusuks 5,7 %);
- saadavad toetused tegevuskuludeks (sh tasandus- ja toetusfond) on planeeritud eelarvesse vastavalt Vabariigi Valitsuse riigieelarve 2020 eelnõule 18.01.2020. Õpetajate

alampalgamäära kasvuks täistöökoormuse puhul on planeeritud 2020. aastal 1250 eurot kalendrikuus, mis on kehtiv alammäär 2020 aasta eelarve eelnõu vallavalitsuse istungi menetluse ajal;

- hallatavate asutuste eelarvete koostajad lähtuvad 2020. aasta kulude prognoosimisel konkreetse tegevusala tööplaanidest ja -kavadest ning planeerivad vastavalt sellele tegevuseks vajalikud vahendid;
- tegevuskulude planeerimisel personalikulude kasvuks arvestada keskmiselt 3% võrreldes 2018. aasta eelarvega (va sotsiaalvaldkond) ja majandamiskulude osas lähtuda 2019. aasta eelarve tasemest ja tarbijahinnaindeksist;
- omavalitsuse ülesannete täitmiseks kaasata maksimaalselt erinevaid kaasfinantseerimise võimalusi läbi projektide (EL struktuurivahendid, KIK, Eesti Kultuurkapital, siseriiklikud toetusmeetmed erinevatest rakendusüksustest jne) ja muude osaluste. Investeeringute, jooksva remondi ja muude tegevuskulude teostamiseks läbi erinevate toetusmeetmete on projektide omaosaluste summad prioriteetsed võrreldes teiste sarnaste kulutustega. Investeeringute kavandamiseks eelarves tuleb ära näidata investeeringu kogusumma ning toetuse ja omaosaluse maksumused;
- jätkata võetud laenukohustuste täitmist muutmata olemasolevaid tagasimakseperioode, investeerimistegevuse rahastamiseks planeerida täiendavaid laenuvahendeid;
- tagada valla kodanike toimetulek läbi riikliku toimetulekutoetuse ja valla erinevate toetusmeetmete.

3.2. Väike-Maarja valla 2020. aasta eelarve

Väike-Maarja valla 2020. aasta eelarve maht kokku on 10, 86 miljonit eurot (põhitegevuse kulud + põhivara soetus + finantskulud).

Põhitegevuse tulude maht on 2020. aastal 9,56 miljonit eurot ning põhitegevuse kulud moodustavad 9,51 miljonit eurot. Põhivara soetuseks on kavandatud 1,34 miljonit eurot, millest 184 000 eurot on planeeritud katta saadavate toetustega.

Tabel 1 Väike-Maarja valla 2020. aasta eelarve

	2019 eelarve (miljon eurot)	2020 eelarve projekt (miljon eurot)
PÕHITEGEVUSE TULUD	9,39	9,56
Maksutulud	4,47	4,67
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1,1	1,1
Saadavad toetused tegevuskuludeks	3,75	3,73
Muud tulud	0,068	0,057
PÕHITEGEVUSE KULUD	9,36	9,51
Antavad toetused tegevuskuludeks	0,65	0,65

Muud tegevuskulud (sh. personali -ja majanduskulud)	8,7	8,8
INVESTEERIMISTEGEVUS	-0,97	-1,15
Põhivara müük (+)	0,03	0,02
Põhivara soetus (-)	-1,47	-1,34
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	0,57	0,2
FINANTSEERIMISTEGEVUS	-0,45	-0,78
Kohustuste võtmine (+)	0,15	1,1
Kohustuste tasumine (-)	-0,69	-0,29
Kapitalirendi liisingmakse tasumine (-)	-0,013	-0,015
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-0,68	-0,29

Netovõlakoormus on võlakohustuste suuruse ja likviidsete varade kogusumma vahe. KOFS-i alusel on lubatud netovõlakoormus 60% põhitegevuse tuludest. Väike-Maarja valla prognoositav netovõlakoormus 2020. aasta lõpuks on 2,6 miljonit eurot ehk 26,3%.

4. PÕHITEGEVUSE TULUD

Vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusele planeeritakse põhitegevuse tulude eelarveosasse maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadavad toetused ja muud tegevustulud. Selles eelarveosas ei kajastata põhivara soetuseks saadavat sihtfinantseerimist, tulu põhivara, osaluste ning muude aktsiate ja osade müügist ning finantstulusid.

Alates 2019. aastast muutus valla eelarve tekkepõhiseks, mis ühtib Euroopa Liidus tunnustatud aruandluse meetodikaga. Sellist meetodikat kasutades avaldab andmeid valitsussektori tulude, kulude ja eelarvepositsiooni kohta ka Eesti Statistikaamet. Tulude tekkepõhise arvestuse korral kajastatakse üldpõhimõtte kohaselt maksutulud juba vastava maksukohustuse tekkimisel (näiteks palga väljamaksmise hetkel), mitte maksutulu laekumisel. Välistoetuste puhul lähtutakse põhimõttest, et need ei mõjuta eelarvepositsiooni, mistõttu **laekumise korral ei arvestata saadud tulu koheselt, vaid alles siis, kui tehakse välistoetusega seotud kulutus (investeering)**. Olenevalt vaadeldavast perioodist võivad erinevused kassapõhise ja tekkepõhise arvestuse vahel olla märkimisväärsed. Tavapäraselt kaasnevadki suuremad vahed seoses välisabi laekumise ja kulutamise perioodide erinevuse tõttu tehtavate kohandustega.

2020. aastaks planeeritud põhitegevuse tulud on 9,56 miljonit eurot, sh:

- maksutulud 4,67 miljonit eurot, sh tulumaks 4,33 miljonit eurot
- tulud kaupade ja teenuste müügist 1,1 miljonit eurot;
- saadavad toetused tegevuskuludeks 3,73 miljonit eurot;
- muud tegevustulud 57 000 eurot.

Kokkuvõtte tulugruppide lõikes on esitatud järgnevas tabelis:

Tabel 2 Põhitegevuse tulud 2019-2020 (miljonit eurot)

	2019 eelarve	2019 eelarve täitmine	2020 eelarve projekt	Muutus 2020 vs 2018 +/-	Muutus %
Maksutulud	4,46		4,67	0,2	4,5 %
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1,1		1,1	-0,005	-0,41 %
Saadavad toetused tegevuskuludeks, sh	3,74		3,73	-0,009	-0,24 %
<i>tasandusfond</i>	0,97		1,0	0,029	3 %
<i>toetusfond</i>	2,5		2,51	0,01	0 %
<i>Muud saadud toetused</i>	0,26		0,22	-0,038	-14,7%
Muud tulud	0,068		0,057	0,01	-15,8 %
Kokku	9,36		9,51	0,15	1,6 %

4.1. Maksutulud

Põhitegevuse tuludes on suurima osakaaluga maksutulud - füüsilise isiku tulumaks ja maamaks - mis moodustavad kokku 49 % eelarve põhitegevuse tuludest ning lisaks toetused riigieelarvest 39%.

Füüsilise isiku tulumaks

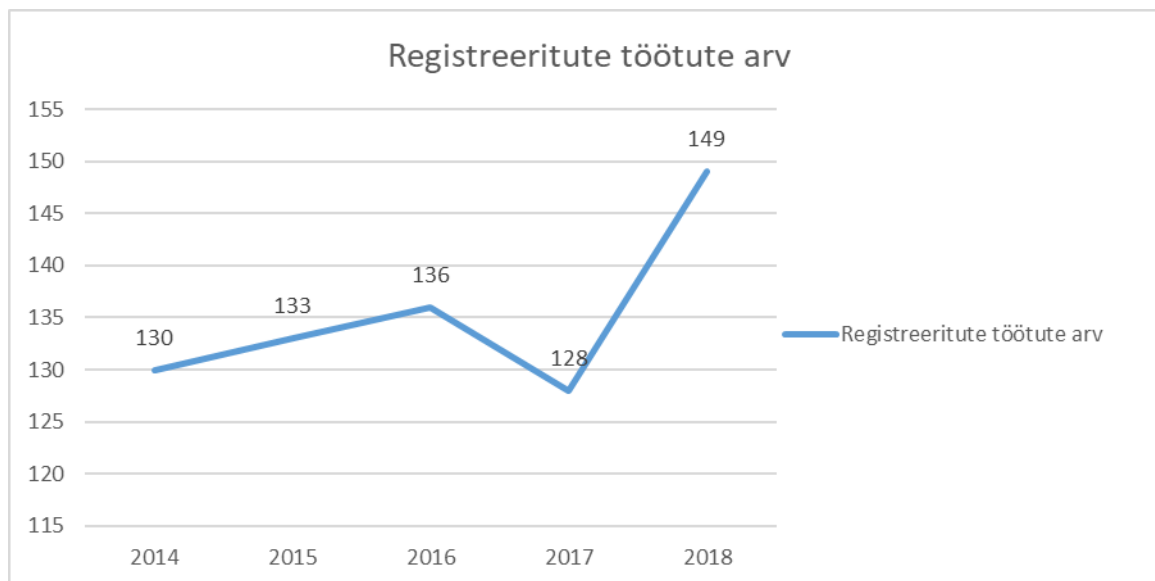
Tulumaks moodustab maksutuludest 93 %. Tulumaksu laekumine on kavandatud summas 4,67 miljonit eurot. Valla füüsilise isiku tulumaksu kasvuks on planeeritud 5,0 % võrreldes 2019. aasta eelarvega.

Füüsilise isiku tulumaksuga maksustamise ning kohalikule omavalitsusele tulumaksu eraldamise põhimõtted sätestavad tulumaksuseadus ja maksukorralduse seadus. Kohalikule omavalitsusele eraldatava tulumaksu summa sõltub kolmest põhitegurist. Nendeks on keskmise palga ja muude maksustatavate tulude, maksumaksjate arvu ning kohaliku omavalitsuse üksusele eraldatava tulumaksu määra muutus. Maksumaksja elukohana kalendriaastal arvestatakse sama kalendriaasta 1. jaanuari seisuga registrisse kantud elukohta.

2020. aastal tõuseb tulumaksu eraldamise määr 11,93%-lt 11,96 %-le deklareeritud brutotulust.

Maksumaksjate arv on planeeritud stabiilsena võrreldes 2019. aastaga. Maksumaksjate arv on seotud Väike-Maarja valla rahvastikuregistrisse kantud tööealise elanikkonnaga kui ka töötute arvuga. Registreeritud töötute osakaal rahvastikust oli 31.12.2018 seisuga 2,5%, mis ei ole 2019-ndal aastal oluliselt muutunud.

Joonis 3 Töötute arvu dünaamika aastatel 2014-2018

Tabel 3 Tulumaksu laekumine aastatel 2017-2020, prognoos 2020

	2017	2018	2019	2020
Tulumaks	3,49	3,89	4,12	4,33
Kasv +/-	0,21	0,39	0,23	0,21
%	4,88%	11,4 %	6 %	5 %

Maamaks

Väike-Maarja vallavolikogu määruse 14.12.2017 nr 4 kohaselt ühtlustati Väike-Maarja valla haldusterritooriumil alates 2018. aastast maamaksumäärad. Väike-Maarja vallas on 2020. aastal üldine maamaksumäär **2,3%** maa maksustamishinnast aastas ning põllumajandussaaduste tootmiseks kasutusel oleva haritava maa ja loodusliku rohumaa maamaksu määr on **1,6%** maa maksustamishinnast aastas. Maamaks laekub 100% valla eelarvesse.

Maamaksu tõusu ei ole eelarve eelnõus kavandatud. Maamaksu laekumiseks on 2020. aastal prognoositud 337 000 eurot. Vähenemine on tingitud keskvalitsuse poolt seadusandluse muutustest.

4.2. Tulu kaupade ja teenuste müügist (omatulud)

Tulud kaupade ja teenuste müügist on planeeritud 1,1 eurot, moodustades 12% eelarve põhitegevuse tuludest.

Omatuludest on kõige olulisema tähtsusega laekumine sotsiaalasutuste majandustegevusest: Väike-Maarja Hooldekodu tegevusest 0,41 miljonit eurot ja Tammiku Hooldekodu tegevusest 0,1 miljonit eurot.

Laekumised haridusasutuste majandustegevusest (kohatasud, toiduraha jms) moodustavad 0,31 miljonit eurot.

Väike-Maarja Vallavolikogu
määrusele nr ...

Väike-Maarja Lasteaia omatuludeks on planeeritud 50 000 eurot, Rakke Lasteaed Leevike omatuludeks 22 000 eurot. Alates 01.01.2019 on Väike-Maarja valla lasteaedades kohatasu 20 eurot kuus ning ei ole seotud alampalgamääraga protsendiliselt. Protsendiline seotus oli kehtestatud eelnevalt Rakke vallas. Toidupäeva maksumuse kinnitab direktor hoolekogu ettepanekul. Alates 01.01.2019 on toidupäeva maksumus valla kõikides lasteaedades 1,70 eurot.

Laekumised elamumajanduse arendamisest on planeeritud 30 000 eurot. Kommunaalmajanduse tegevusest on planeeritud 65 500 eurot, mis on 31 000 võrra väiksem kui 2019.aastal seoses Vao külas kaugküttelt lokaalküttele üleminekuga.

Kultuuri- ja spordiasutuste majandustegevusest saadavateks tuludeks on planeeritud 38 000 eurot.

4.3. Saadavad toetused tegevuskuludeks

Saadavad toetused tegevuskuludeks on kokku 3,7 miljonit eurot, mis moodustab 39% eelarve põhitegevuse tuludest. Tasandus- ja toetusfond on Vabariigi Valitsuse poolt seisuga 27.11.2019 lõplikult kinnitamata.

Toetusfondi vahendid on ette nähtud üldhariduse andmiseks (õpetajate ja koolijuhtide tööjõukulud, õppevahendid, koolilõuna jne), toimetulekutoetuse maksmise kulude hüvitamiseks, kohalike teedehoiu toetuseks, rahvastikutoimingute kulude hüvitamiseks, raske ja sügava puudega laste lapsehoiuteenuse toetuseks, asendushooldusteenusteks, matusetoetuseks, huvitegevuse toetuseks ja koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulude toetuseks. **Samas sotsiaaltoetuste- ja teenuste korraldamise toetus ning jäätmehoolduse arendamise toetus on alates 2019.aastast keskkvalitsuse poolt ümber tõstetud kohaliku omavalitsustele suunatavasse tulumaksu laekumisse ja tasandusfondi.**

Vabariigi Valitsuse poolt määratud **toetusfond** on eelnõu kohaselt 2,5 miljonit eurot, mis moodustab 67 % (kasv 0 %) tegevuskuludeks saadavatest toetustest.

Tasandusfondi prognoositavaks suuruseks on 0,99 miljonit eurot (kasv 3 %).

4.4. Muud tegevustulud

Muud tegevustulud on planeeritud summas 57 000 eurot ehk 1 % eelarve põhitegevuse tuludest, sh kaevandamisõiguse tasu 11 000 eurot ja 12 000 eurot vee erikasutustasu. Rakke kommunaalasutuse vanade võlgade intresside laekumiseks on prognoositud 1800 eurot.

5. PÕHITEGEVUSE KULUD

Vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusele planeeritakse põhitegevuse kulude eelarveosasse antavad toetused ja muud tegevuskulud. Selles eelarveosas ei kajastata põhivara soetuseks antavat sihtfinantseerimist, põhivara soetust ja finantskulusid.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 kohaselt on kohaliku omavalitsuse ülesandeks korraldada vallas sotsiaalteenuseid, -toetusi ja muud sotsiaalabi, eakate hoolekannet, noorsootööd, elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni, heakorda, jäätmehooldust,

ruumilist planeerimist, valla- või linnasisest ühistransporti ning valla teede ehitamist ja korrashoidu, koolieelsete lasteasutuste, põhikoolide, gümnaasiumide ja huvikoolide, raamatukogude, rahvamajade, muuseumide, spordibaaside, turva- ja hooldekodude, tervishoiuasutuste ning teiste kohalike asutuste ülalpidamist, juhul kui need on omavalitsusüksuse omanduses.

Põhitegevuse kulud on eelarves eraldi välja toodud nii tegevusalade kui ka kulu liikide lõikes.

5.1. Põhitegevuse kulud kulu liikide järgi

2020. aastaks planeeritud põhitegevuse kulud on 9,51 miljonit eurot (kasv 1,55 % võrreldes 2019 eelarvega).

2020. aasta põhitegevuse kulud jaotuvad:

1. antavad toetused tegevuskuludeks 0,65 miljonit eurot;
2. muudeks tegevuskuludeks 8,85 miljonit eurot.

Muud tegevuskulud jagunevad omakorda personali-, majandamis- ja muudeks kuludeks.

Tabel 4 Põhitegevuse kulud 2020 kulu liikide järgi

Kulu liik	Nimetus	2019 lõplik eelarve	2019 eelarve täitmine	2020 eelarve projekt	Muutus (%)
	Antavad toetused tegevuskuludeks	0,65		0,66	0,62 %
413	Sotsiaalabitoetused	0,3		0,26	-15,23%
450	Sihtotstarbelised toetused	0,11		0,16	50 %
452	Mittesihtotstarbelised toetused	0,24		0,24	-1,4 %
	Muud tegevuskulud	8,71		8,85	1,62%
50	Personalikulud	5,5		5,74	4 %
55	Majandamiskulud	3,17		3,1	-3,4 %
60	Muud kulud (reservfond)	0,025		0,5	
	PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	9,39		9,56	1,74 %

Personalikulud

Suurima osakaaluga valla põhitegevuse kuludest on personalikulud summas 5,74 miljonit eurot ehk 60 %.

Personalikulude planeerimisel on arvestatud alampalgaga 584 eurot.

Personalikulud summas 5,74 miljonit eurot koosnevad:

- töötasudest 4,29 miljonit eurot;
- personaliga seotud maksudest 1,45 miljonit eurot;

Majandamiskulud

Olulisemad erinevate majanduskulude ühikuhinnad on 2020 aasta eelarve eelnõus planeeritud stabiilsed. OÜ Pandivere Vesi on esitanud Konkurentsiametile taotluse vee- ja kanalisatsiooni hindade tõusuks, kuid see ei ole seisuga 27.11.2019.a. kinnitatud. Koolituskulude, õppevahendite soetamise, ürituste korraldamise jm kulude kavandamisel on kõikide hallatavate asutuste puhul lähtutud samadest lähtealustest.

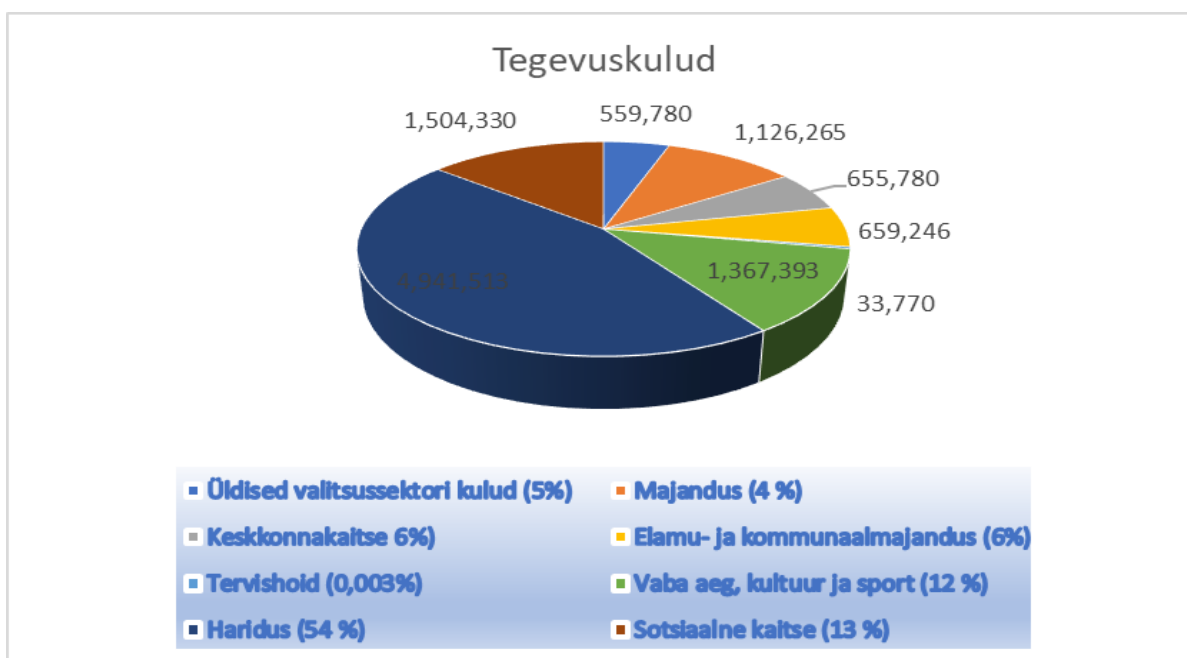
Muud kulud

Muud kulud on summas 52 000 eurot, sh reservfond 50 000 eurot. Reservfondi kasutatakse vastavalt vallavolikogu poolt kinnitatud Väike-Maarja valla finantsjuhtimise korrale.

5.2. Põhitegevuse kulud valdkondade järgi

Põhitegevuse kulud jaotuvad kaheksa erineva valdkonna vahel, mis omakorda jagunevad majandusliku sisu järgi kaheks: majandamis- ja personalikulud.

Põhitegevuse kuludest kõige suurema osa moodustavad hariduse tegevuskulud (54 %).

Joonis 5 Põhitegevuse kulude osakaal ja jaotus valdkondade lõikes 2020.aastal

2020. aasta kogukulud (koos investeeringutega) valdkondade lõikes on esitatud **tabelis 5**.

Tabel 5 Kogukulud (koos investeeringutega) valdkondade lõikes aastal 2020:

Vald-kond	Nimetus	2019 eelarve	2020 eelarve projekt	Muutus %	Osakaal põhitegevuse kuludest %
01	Üldised valitsussektori teenused	572 000	560 000	-2,1	5,1%
04	Majandus	1 541 000	1 126 000	-26,9	10,7 %
05	Keskkonnakaitse	825 000	656 000	-20,5	5,7%
06	Elamu- ja kommunaalmajandus	526 000	659 000	25	6,1 %
07	Tervishoid	39 000	34 000	-13	3 %
08	Vaba aeg, kultuur	1 129 000	1 367 000	21	14,8 %
09	Haridus	4 785 000	4 941 000	3,2	43,9 %
10	Sotsiaahoolekanne	1 392 000	1 504 000	8,1	13,4 %
	Kokku	10 809 000	10 848 000	0,36	

5.2. Üldised valitsemissektori teenused (01)

Valdkonna eelarve kokku on 560 000 eurot, sh investeeringud 3 000 eurot.

01111 Vallavolikogu kulud on 57 0000 eurot, mis koosneb volikogu esimehe, aseesimehe ja komisjonide esimeeste ning liikmete tasudest ja maksudest.

011121 Vallavalitsus

Vallavalitsuse kulud on 312 000 eurot, millest personalikulud moodustavad 228 000 ja majandamiskulud 84 000.

011122 Informaatika

Eelarve kokku on 85 000 eurot. Personalikuludes on valla IT juhi ja IT tugiisiku töötasud. Majandamiskuludes on IKT süsteemide püsi,- hooldus- ja arenduskulud. Investeeringuteks on planeeritud 3000 eurot - vallavalitsuse arvutite vahetus.

01114 Reservfond on planeeritud 50 000 eurot. Reservfond peab moodustama vähemalt 0,5% põhitegevuse kuludest.

01800 Liikmemaksud

Erinevates liitudes, ühendustes ja seltsides osalemistasud ja liikmemaksud kokku on planeeritud 55 000 eurot (VIROL 14 000 eurot, Rakvere Haigla 26 000 eurot, PAIK 6000 eurot, Harjumaa

Ühistranspordikeskus 45 000 eurot, Eesti Linnade ja Valdade Liit 2200 eurot). Suurema kasvu on eelnõus planeeritud Rakvere Haigla AS-i liikmemaksuks, kuna 2020. aastaks on planeeritud uusi investeeringuid taastusraviosakonda.

Majandus (04)

Valdkonna eelarve kokku on 1 126 000 eurot, sh investeeringud 668 000 eurot.

041101 Ettevõtlustoetus

Ettevõtlustoetuseks on planeeritud 12 000 eurot..

041102 Mittetulundussektori ja kodanikualgatuse toetus

Mittetulundussektori ja kodanikualgatuse toetusteks on planeeritud 64 000 eurot. Siin tegevusalal on planeeritud MTÜ-dele makstavad toetused summas 40 000 eurot ja kampaania „Hoovid korda!“ kulud 12 000 eurot ning „Värvid valda“ 12 000 eurot.

04210 Maakorraldus

Kulude eelarve kokku on 24 300 eurot. Personalikuludes on maanõuniku töötasu ja majandamiskuludes on kinnistutega seotud kulud.

043601 Triigi katlamaja kulud kokku on 59 000 eurot, millest personalikulud (katlaoperaatorite töötasud) on 11 000 eurot ja majandamiskulud on 46 000 eurot.

Eelarves ei kajastu enam Vao katlamaja kulud, kuna korterelamutesse tehakse lokaalsed katlamajad.

04430 Ehitus

Kulude eelarve kokku on 27 000 eurot. Personalikuludes on Väike-Maarja valla ehitusnõuniku töötasu ja majandamiskuludes on ehitusnõuniku administreerimiskulud, sidekulud ja transpordi kompensatsioon.

04510 Maanteetransport (valla teede ja tänavate korrashoid)

Kulude eelarve kokku on planeeritud 457 000 eurot, sh investeeringud 390 000 eurot. Personalikuludes on traktorist-lukksepa töötasu. Tegevuskulud on summas 67 000 eurot. Siin on planeeritud teede remont, korrashoid, tolmutõrje, traktori ja tehõõvli kütusekulud ning bussiterminalide kulud.

Investeeringuteks on planeeritud 390 000 eurot. Täpsem investeeringute suurus selgub peale talviseid lumetõrjetõid.

04730 Turism

Kulude eelarve kokku on 45 000 eurot, sh investeeringuteks 20 000 eurot (Vao tornlinnuse katuse vahetus). Personalikuludes on turismitöötajate töötasud (giidid Emumäel ja Kiltsi lossis). Emumäel on arvestatud turismihooajaga (mai-oktoober), Kiltsi lossis 3 kuuga. Majandamiskuludes on turismiobjektide hooldus- ja remonttööd summas 7000 eurot.

047401 Üldmajanduslikud arendusprojektid

Eelarve kokku on summas 336 000 eurot, sh investeeringud 258 000 eurot.

Investeeringutena on planeeritud multifunktsionaalse pallimänguväljaku rajamine Väike-Maarjasse summas 80 000 eurot, sh planeeritav toetus 20 000 eurot, Salla piirkonna arendamiseks 32 000 eurot ja kaasav eelarve summas 15 000 eurot.

Majandamiskuludes on valla üldplaneeringu koostamiseks 20 000 eurot, liikumispuudega inimestele ligipääsetavuse loomiseks avalikus kasutuses olevatele hoonetele on planeeritud 5 000 eurot ja MTÜ-dele sihtotstarbelisteks tegevustoetusteks 40 000 ja erinevatele projektidele on planeeritud 10 000 eurot.

04900 Majanduse haldus

Personalikuludesse on planeeritud abivallavanema, taristuspetsialisti ja arendusnõuniku töötasud. Majandamiskuludes on sidekulud, transpordi kompensatsioon ning arenguseminari kulud.

5.3. Keskkonnakaitse (05)

Valdkonna eelarve kokku on 656 000 eurot.

05100 Jäätmekäitlus

Jäätmekäitluse eelarve kokku on 79 000 eurot, sh investeeringud 6 000 eurot. Personalikuludes on jäätmejaama operaatorite töötasud. Majandamiskuludes on Väike-Maarja, Rakke ja Simuna jäätmejaamade ehitusjäätmete, suurjäätmete, ohtlike jäätmete jt jäätmete veo- ja käitlemise kulud, avalike paber-papi konteinerite rendi ja jäätmete äraveo kulud ning muud jäätmekäitlusega seonduvad majandamiskulud.

05101 Avalike alade puhastus

Seoses struktuuri muudatusega ja tööülesannete ümberjaotamisega lisandus sellesse tegevusalasse alates 2019.aastast valdkonna 04 alt Simuna osavalla (tegevusala kood 043605) kulud summas ligi 40 tuhat eurot.

Eelarve maht kokku on 418 000 eurot, sh investeeringud 12 000 eurot. Personalikuludes kajastatakse alates 2018. aastast heakorratöötajate (tänavakoristajad, haljasalade hooldajad, trimmerdajad jne) töötasud, mis eelnevatel aastatel kajutati valdkonna 06 elamu- ja kommunaalmajanduse all.

Majandamiskulude all summas 256 000 on planeeritud aastaringne teede ja tänavate, väljakute puhastus, parkimisplatside, ühistranspordipeatuste, parkide jm avalike alade puhastus, sh suvine tolmutõrje, talvine lume- ja libedusetõrje, olmeprügi ja jäätmete kogumine, avalike aladega piirneva haljastuse hooldus (suvelilled, istikud) koos olmeprügi koristamisega jms. ning transport, Rakke aleviku Kase tn pargi korrastamine, teadetetahvlid (3tk), heakorratöötajate tööriided jms.

Investeeringuna summas 12 000 eurot on planeeritud murutraktori ja sõiduauto treileri soetamine.

05600 Keskkonnakaitse haldus - muu keskkonnakaitse

Eelarve kokku on 157 500 eurot, sh investeeringud 66 000 eurot (sellest 20 000 eurot Rakke aleviku küttemahutite likvideerimine ning 46 000 eurot Ao ja Nõmme paisjärve uuringu teostamine). Personalikuludes on keskkonnanõuniku töötasu. Toetustena on planeeritud hajaasustusprogrammi kulud 60 000 eurot, Nõmme kalapaisu elektrikulud, Väike-Maarja lasteaia ujula veeproovid.

5.6. Elamu- ja kommunaalmajandus (06)

Valdkonna kulude eelarve kokku on 659 000 eurot, sh investeeringud 88 000 eurot. Valdkonna kulud on seotud elamu- ja kommunaalmajanduse arendamise ja haldamisega ning tänavavalgustuse, saunade ja kalmistute ülevalpidamise kuludega.

06100 Elamumajanduse arendamine

Kulude eelarve kokku on 203 000 eurot. Majandamiskuludesse summas 133 000 eurot on planeeritud vallale kuuluvate korterite haldamise kulud ning sotsiaalelamispindade jooksvaks remondiks (40 000 eurot). Lagunenud hoonete lammutamiseks 20 000 eurot.

06200 Kommunaalmajanduse arendamine

Kulude eelarve kokku on 222 000 eurot, sh investeeringud 28 000 eurot. Majandamiskuludeks on planeeritud 77 000 eurot, mis on majandusosakonna töökoja ja garaaži ülalpidamiskulud, vallale kuuluvate transpordivahendite ja traktori kulud. Personalikuludes on majandusjuhataja ning töötajate töötasud. Investeeringutena on planeeritud haldusosakonna tehnika täiendamine.

06400 Tänavavalgustus

Eelarve maht kokku on 115 000 eurot, sh investeeringud 60 000 eurot. Majandamiskuludes on tänavavalgustuse elektrikulud ja muud tänavavalgustusega seotud majandamiskulud (lambid, pirnid jms).

Investeering summas 30 000 eurot on Salla piirkonna bussipeatustesse autonoomsete valgustite paigaldamine ja Rakke aleviku (Faehlmanni tn) tänavavalgustuse rekonstrueerimine.

066054 Kalmistud

Kulude eelarve kokku on 63 000 eurot, millest majandamiskuludeks on planeeritud 24 000 eurot. Selle tegevusala alla on planeeritud kolme Väike-Maarja, Simuna ja Ao kalmistute haldamiskulud. Personalikuludes on kalmistumeistrite töötasud. Majandamiskuludesse on planeeritud kalmistute hooldamiseks ja korrashoiuks vajalikud kulutused ning Simuna ja Ao kablete majandamiskulud (küte, elekter, vesi, jooksev remont jms). Haudi kalmisturegistri haldamiseks on 3500 eurot,

06605 Saunad

Selle tegevusala alla on planeeritud Väike-Maarja sauna, Simuna sauna ja Rakke sauna kulud kokku summas 35 000 eurot, (sh Väike-Maarja sauna kulud 20 000 eurot ja Rakke sauna kulud on summas 14 000 eurot).

066058 Muu elamu- ja kommunaalmajandus

Kulude eelarve kokku on 16 000 eurot. Majandamiskuludes kajastatakse hulkuvate loomadega seotud kulud, Kauni Kodu konkursi kulud ning kulud jõulukaunistuste soetamiseks.

5.7. Tervishoid (07)

Valdkonna kulud kokku on 33 000 eurot.

072101 Väike-Maarja Tervisekeskus

Kulude eelarve on 30 000 eurot. Personalikuludes kajastatakse koristaja töötasu. Majandamiskuludeks on planeeritud 20 000 eurot.

072102 Rakke tervishoid (endine nimetus Rakke ambulatoorium)

Kulude eelarve kokku 3 000 eurot. Majandamiskuludes on kulutused vee-, elektri- ja prügiveoteenustele ning korrashoiule.

5.8. Vaba aeg, kultuur (08)

Valdkonna eelarve kokku on 1 367 000 eurot, sh investeeringuteks 332 000 eurot.

08 valdkonna alla on planeeritud Triigi spordihoone, Simuna Spordihoone, Väike-Maarja Spordikeskuse, Rakke sporditegevuse, Väike-Maarja Noortekeskuse, Väike-Maarja Valla Raamatukogu, Rakke Raamatukogu, Väike-Maarja Seltsimaja, Simuna Rahvamaja, Rakke Kultuurikeskuse, Väike-Maarja Muusemi, valla infolehe ning muud valla kultuuritegevusega seotud kulud sh. ürituste korraldamine: Pandivere päev, muusikafestival, Lurichi päev, Wiedemanni keelekonverents, valla aastapäeva ja Eesti Vabariigi aastapäeva kulud jms.

Investeeringustegevuseks on planeeritud 626 200 eurot:

	VABA AEG, KULTUUR	331,600	271,600	60,000
1	Triigi raamatukogu ruumide ümberpaigutamine	30,000	30,000	
2	Väike-Maarja seltsimaja renoveerimine	15,000	15,000	
3	Simuna rahvamaja ATS -süsteemi paigaldamine	6,000	6,000	
4	Rakke kultuurikeskuse hoone renoveerimine multi-funktsionaalseks keskuseks	150,000	150,000	0
5	Rakke kultuurikeskuse lokaalküttele üleviimine ja trassi likvideerimine	120,000	60,000	60,000
6	Muuseumi ekspositsiooni kontseptsiooni väljatöötamine	6,000	6,000	0
7	<u>IT vahendid</u>	<u>4,600</u>	<u>4,600</u>	<u>0</u>
	VM Noortekeskus	1,000	1,000	
	VM raamatukogu	2,000	2,000	
	VM Seltsimaja	800	800	
	Simuna rahvamaja	800	800	

Alljärgnevas tabelis on toodud kultuuri- ja spordivaldkonna tegevuskulude jaotus, muutuse suurus ja muutus % allasutuste ja tegevusalade kaupa:

	2020 eelarve projekt	Muutus vs 2019 (eurot)	Muutuse osakaal
Triigi Spordihoone	41,503	-3,077	-6.90%
Personalikulud	21,018	1,108	5.57%
Majandamiskulud	20,485	-4,185	-16.96%
Simuna Spordihoone	51,360	-8,229	-13.81%
Personalikulud	31,880	-1,180	-3.57%

Majandamiskulud	19,480	-7,049	-26.57%
Väike-Maarja Spordikeskus	215,458	-3,393	-1.55%
Personalikulud	83,440	3,293	4.11%
Majandamiskulud	132,018	-6,686	-4.82%
Rakke sport	34,504	-4,250	-10.97%
Personalikulud	13,730	-540	-3.78%
Majandamiskulud	20,774	-3,710	-15.15%
Väike-Maarja Noortekeskus	132,320	-32,052	-19.50%
Personalikulud	93,830	5,928	6.74%
Majandamiskulud	37,240	-38,980	-51.14%
Vaba aja tegevused	25,500	-1,336	-4.98%
Majandamiskulud	25,000	-1,336	-5.07%
Väike-Maarja Valla Raamatukogu	161,635	16,481	11.35%
Personalikulud	76,670	-3,872	-4.81%
Majandamiskulud	52,965	-5,322	-9.13%
Rakke raamatukogu	57,186	3,825	7.17%
Personalikulud	35,720	770	2.20%
Majandamiskulud	21,466	3,055	16.59%
Väike-Maarja Seltsimaja	125,998	9,882	8.51%
Personalikulud	54,388	4,261	8.50%
Majandamiskulud	55,810	-1,162	-2.04%
Simuna Rahvamaja	69,495	11,810	20.47%
Personalikulud	30,270	320	1.07%
Majandamiskulud	32,425	4,690	16.91%
Rakke kultuurikeskus	345,425	244,584	242.54%
Personalikulud	31,585	274	0.88%
Majandamiskulud	43,840	-7,690	-14.92%
Väike-Maarja Muuseum	47,739	-248	-0.52%
Personalikulud	26,164	1,084	4.32%
Majandamiskulud	15,575	-7,332	-32.01%
Infoleht	13,200	-100	-0.75%
Majandamiskulud	13,200	-100	-0.75%
Muu vaba aeg - kultuur ja meedia	46,070	9,235	25.07%
Personalikulud	43,620	8,835	25.40%
Majandamiskulud	2,450	400	19.51%

Haridus (09)

Haridusvaldkonna eelarve kokku on 4,94 miljonit eurot, sh investeeringuteks 64 000 eurot. Valdkonna põhitegevuse kulud moodustavad omavalitsuse põhitegevuse kulude eelarvest 54 %. Personalikulud summas 3,53 miljonit eurot moodustavad haridusvaldkonna tegevuskuludest 74 % ning kogu omavalitsuse personalikuludest 61 %.

2020. aastal eraldatakse toetusfondi kaudu huvihariduse ja huvitegevuse toetus haridusvaldkonna alla.

Valdkonna **investeeringute** eelarveks on planeeritud 64 000 eurot:

09	HARIDUS	63,994	63,994
1	VM lasteaia tuletõkkeused koos paigaldusega	10,290	10,290
2	Rakke lasteaia ruumide remont	15,000	15,000
3	Gümnaasiumi kööki uus katel	16,504	16,504
	<u>IT vahendid</u>	<u>22,200</u>	<u>22,200</u>
	<i>V-M Lasteaed</i>	600	600
	<i>Rakke Lasteaed</i>	600	600
	<i>Kiltsi Põhikool</i>	3,000	3,000
		4,000	4,000
	<i>Simuna kool</i>	4,000	4,000
	<i>VM Gümnaasium</i>	10,000	10,000

Üldhariduskooli õpetajate töötasu alammäär täistööajaga töötamise korral tõusis alates 01.01.2019. 1150 eurolt 1250 eurole ehk 8,7%. 2020 aasta eelarve koostamisel on lähtutud samuti täistööajaga töötamise korral alampalgamäärast 1250 eurost.

Koolilõuna toetuse aastane määr on 175 eurot statsionaarse õppe õpilase kohta.

Üldhariduskoolide pidamiseks saadud toetus on omavalitsuse- ja õpilasepõhine (pearaha).

Alljärgnevas tabelis on toodud haridusvaldkonna tegevuskulude jaotus, muutuse suurus ja muutus % allasutuste ja tegevusalade kaupa:

	2020 eelarve projekt	Muutus vs 2019 (eurot)	Muutuse osakaal
Väike-Maarja Lasteaed	590,060	-3,480	-0.59%
Personalikulud	507,190	-5,060	-0.99%
Majandamiskulud	71,980	-4,310	-5.65%
Rakke lasteaed	306,300	-7,099	-2.27%
Personalikulud	234,460	-6,290	-2.61%
Majandamiskulud	56,240	-9,358	-14.27%
Simuna Kool Lasteaed	140,070	6,521	4.88%
Personalikulud	122,030	2,680	2.25%
Majandamiskulud	18,040	3,841	27.05%
Kiltsi Põhikool	366,360	-6,395	-1.72%
Personalikulud	280,580	2,814	1.01%
Majandamiskulud	82,780	-12,209	-12.85%
Rakke kool	682,190	20,060	3.03%
Personalikulud	518,250	38,143	7.94%
Majandamiskulud	159,940	-21,183	-11.70%
Kiltsi mõisa fond	24,500	3,532	16.84%
Majandamiskulud	24,500	3,532	16.84%
Simuna Kool	434,260	-15,254	-3.39%
Personalikulud	358,330	5,837	1.66%
Majandamiskulud	71,930	-16,748	-18.89%
Väike-Maarja Gümnaasium	1,112,228	3,683	0.33%

<i>Personalikulud</i>	852,455	27,434	3.33%
<i>Majandamiskulud</i>	249,773	-29,251	-10.48%
Väike-Maarja Gümnaasium õpetajate TJ kulud (10-12 kl.)	126,690	2,790	2.25%
<i>Personalikulud</i>	126,690	2,790	2.25%
Väike-Maarja Gümnaasium - VÄRKSTUBA	19,655	-43,920	-69.08%
<i>Personalikulud</i>	12,640	-1,162	-8.42%
<i>Majandamiskulud</i>	7,015	-14,758	-67.78%
Õpilaskohad	60,000	-10,000	-14.29%
<i>Majandamiskulud</i>	60,000	-10,000	-14.29%
Rakvere Ametikooli õppekoht	88,150	-36,750	-29.42%
<i>Personalikulud</i>	21,200	-28,990	-57.76%
<i>Majandamiskulud</i>	66,950	-7,760	-10.39%
Väike-Maarja Muusikakool	216,300	16,289	8.14%
<i>Personalikulud</i>	199,390	27,290	15.86%
<i>Majandamiskulud</i>	16,660	-11,051	-39.88%
Huviharidus ja huvitegevus	180,140	139,550	343.80%
<i>Personalikulud</i>	40,140	26,843	201.87%
<i>Majandamiskulud</i>	140,000	121,707	665.32%
Õpilasveo eriliinid	123,000	0	0.00%
Koolitoit - Väike-Maarja Gümnaasium	183,525	23,588	14.75%
<i>Personalikulud</i>	100,520	3,653	3.77%
<i>Majandamiskulud</i>	66,501	3,431	5.44%
Koolitoit - Simuna Kool	48,110	2,343	5.12%
<i>Personalikulud</i>	22,510	3,243	16.83%
<i>Majandamiskulud</i>	25,600	-900	-3.40%
Koolitoit - Väike-Maarja Lasteaed	28,300	429	1.54%
<i>Majandamiskulud</i>	28,300	429	1.54%
Koolitoit - Kilti Põhikool	13,925	3,110	28.76%
<i>Majandamiskulud</i>	13,925	3,110	28.76%
Koolitoit - Rakke kool	22,400	1,155	5.44%
<i>Majandamiskulud</i>	22,400	1,155	5.44%
Koolitoit - Rakke Lasteaed	53,210	3,360	6.74%
<i>Personalikulud</i>	36,610	1,820	5.23%
<i>Majandamiskulud</i>	16,600	1,540	10.23%
Õpilaskodu	64,280	5,870	10.05%
<i>Personalikulud</i>	51,130	5,870	12.97%
<i>Majandamiskulud</i>	13,150	0	0.00%
Haridusosakond	57,860	409	0.71%
<i>Personalikulud</i>	43,760	409	0.94%
<i>Majandamiskulud</i>	8,100	0	0.00%

Õpilaskohtade kuludes on planeeritud Väike-Maarja valla sissekirjutusega, kuid väljaspool valda õppivate laste õpilaskoha maksumuse kulude katteks 40 000 eurot ja teiste valdade lasteaias käivate laste kohamaksumuse katteks 20 000 eurot.

095101 Muusikakooli muutustega on seotud filiaali alustamine Rakke filiaalis 2019.aasta septembris, arvestatud on 2 lisanduva töökohaga. Lisanduva Rakke filiaali personalikuludeks on planeeritud 7000 eurot ja inventarile 5000 eurot, mis sisalduvad muusikakooli eelarves. Muusikakoolis õpib 102 õpilast (võrreldes 2019/2020 õppeaastaga on lisandunud 20 õpilast).

095102 Huviharidus ja huvitegevus

Noorte huvihariduse ja huvitegevuse kättesaadavuse ja mitmekesisuse parandamiseks eraldatakse riigi poolt toetusfondi kaudu 180 000 eurot (kinnitamata). Jaotus toimub huvitegevuse kava alusel vallavalitsuse korraldusega.

09600 Õpilasveo eriliinid (koolitransport)

Sellel tegevusalal kajastatakse valla toetus õpilasliinidel teenust pakkuvatele transpordifirmadele summas 123 000 eurot.

096011, 096013, 096014, 096015, 096016, 096017 Koolitoit

Koolitoidule on üldhariduse riiklikust toetusfondist eraldatud 102 000 eurot, mis sisaldub toetusfondi kaudu antava koolilõuna toetusena ehk 175 eurot iga statsionaarse õppe õpilase kohta.

Koos lasteaedadega kulub koolitoidule ligikaudu 350 000 eurot kalendriaastas

Sarnaselt eelmise aastaga saavad alates 1. jaanuarist kõik üldhariduskoolide õpilased (sh. gümnaasiumi õpilased) tasuta koolilõunat eelarveaasta lõpuni, sõltumata rahvastikuregistrijärgsest elukohast ning ka soovi korral hommikuputru. Sellel tegevusalal on kajastatud personalikuludes kokkade palgakulud (gümnaasium, Simuna kool) ja majandamiskuludes on peamine toiduainete ja transpordi ning korrashoiu kulud.

Väike-Maarja Gümnaasiumi köök varustab toiduga gümnaasiumit, Väike-Maarja lasteaeda ja Kilti Põhikooli. Simuna koolil on oma köök. Rakke lasteaia köök varustab toiduga nii Rakke lasteaeda, kui ka Rakke kooli.

09602 Õpilaskodus on arvestatud 11 kohta. Kogukulud on 64 000 eurot. Riigi eraldis kulude katteks on planeeritud 22 000 eurot, õpilaskodu planeeritavad omatulud on 2000 eurot. Väike-Maarja vald katab puudujäävad kulud ning teised vallad katavad proportsionaalselt õpilaskodus elavate õpilastega seotud kulud.

5.9. Sotsiaalne kaitse (10)

Sotsiaalvaldkonna kulude eelarve kokku on 1,504 miljonit eurot, sh investeringuteks on planeeritud 100 000 eurot.

	SOTSIAALNE KAITSE	100,000	70,000	30,000
1	Väike-Maarja hooldekodu lifti projekteerimine ja rajamine	90,000	60,000	30,000
2	Tammiku Hooldekodu lisapindade soetamine	10,000	10,000	

10120 Puuetega inimeste sotsiaalhoolekandeteenused

Majandamiskuludeks on planeeritud 80 000 eurot. Siin on kajastatud kulutused hoolekandeaastustes viibivatele inimestele ja puuetega lastega peredele.

101211 Hooldajatoetus

Vald maksab hooldajatoetust puuetega inimeste hooldajatele aastas 15 000 eurot.

101213 Puuetega laste hooldajatoetus on summas 11 000 eurot.

Selle tegevusala all on alates 2020. aastast ainult KOV-i omavahendid puuetega laste hooldamiseks. Siin on planeeritud puuetega laste hooldajatoetuse vahendid ja vahendid hooldajatoetuselt maksude maksmiseks.

101214 Raske ja sügava puudega lastele abi osutamise toetus

Rahastatakse riigi poolt toetusfondi kaudu. Vahendeid kasutatakse raske või sügava puudega laste ja nende peredega seotud sotsiaalteenuste osutamiseks ja arendamiseks, sh lapsehoiuteenuseks, tugiisikuteenuseks, transporditeenuseks, nõustamisteenuseks, erinevateks teraapiateks, tegevuskulude katmiseks haridusasutustes, koolivaheajal laagris osalemise toetamiseks jms.

Kulude eelarve on planeeritud summas 51 000 eurot, sisaldab 2018. aasta jääki ja 2020. aasta eraldist ja valdkonna seotud projekti kulu.

102001 Väike-Maarja Hooldekodu

Alates 01.02.2020 on kehtestatud Väike-Maarja Hooldekodu kohatasuks 630 eurot kuus. Hooldekodu kulude eelarve kokku on 576 000 eurot. Personalikulud on summas 309 000 eurot ja majandamiskulud 177 000 eurot. Personalikulud suurenevad, kuna lisandub töökoormus hooldatavate ja hooldajate arvu tõusu tõttu. Lisaks on kogu personal läbinud erialase täiendkoolituse.

102004 Tammiku Hooldekodu

Alates 01.02.2020 on kehtestatud Tammiku Hooldekodu kohatasuks 600 eurot kuus. Kulude eelarve on summas 191 000 eurot, sh investeeringuteks 10 000 eurot. Personalikuludeks on planeeritud 116 000 eurot. Siin kajastuvad juhataja, hooldajate ning koristaja palgakulud. Majandamiskuludeks on planeeritud 64 000 eurot.

102011 Koduteenindus

Kulude eelarve kokku on 115 000 eurot. Personalikuludes on kajastatud sotsiaaltöötajate palgad. Majandamiskuludes on peamiselt autode kütuse- ja remondikulud ning sõidukite kindlustus. Alates 2018. aastast on siin kajastatud VIROL-i ja INNOVE ühisprojektina tugiisiku teenuse kulu.

102012 Muu eakate sotsiaalne kaitse kulude eelarve kokku on 10 000 eurot. Selle tegevusala all kajastatakse lilled ja juubelitoetused eakatele 80., 85., 90. ja iga järgmise sünnipäeva puhul ning eakate jõulupeo korraldamise kulud.

104001 Asendus- ja järelhooldus

Rahastatakse riigi poolt toetusfondi kaudu. Toetust kasutatakse asendus-ja järelhooldusteenuse osutamiseks, korraldamiseks ja hooldusperede toetamiseks. Kulude eelarve on summas 38 000 eurot. Tegemist on 2019. aasta jäägi ja 2020. aasta eraldisega. Asendushooldusteenuse eesmärk on lapse heaolu ja õiguste tagamine, lapsele põhivajaduste rahuldamiseks peresarnaste elutingimuste võimaldamine, lapsele turvalise ja arenguks soodsa elukeskkonna loomine. Asendushooldusteenuse osutaja on hoolduspere, perekodu ja asenduskodu. Järelhooldusteenuse eesmärk on asendushoolduselt ja eeskostelt lahkuva isiku iseseisva toimetuleku ja õpingute jätkamise toetamine.

104021 Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse kulude eelarve kokku on 114 000 eurot. Eelarvesse on planeeritud matusetootus 350 eurot, sünnitoetuse määraks on 500 eurot (makstakse 2-s osas - I osa lapse sündimisel, II osa lapse aastaseks saamisel). Paljulapseliste ja puuetega laste perede jõulu kinkekaardi maksumuseks 50 eurot, koolitoetus esmakordselt I klassi minevale lapsele on planeeritud 60 eurot. Beebide peole on planeeritud 3500 eurot.

107011 Riiklik toimetulekutoetus rahastatakse riigi poolt toetusfondi kaudu. Siin tegevusalal on toimetulekutoetused abivajajatele ning sotsiaaltoetuste ja -teenuste arendamiseks ja haldamiseks. Eelarvesse on planeeritud toimetulekutoetuste maksmiseks 110 000 eurot. Sisaldab 2019. aasta jääki ning 2020. aasta eraldist.

10702 Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse kulude eelarve on planeeritud 71 000 eurot. Siin tegevusalal kajastatakse ühekordseid sotsiaaltoetusi: toidutalongid, küttepuid, ravimitoetus, prillide ostu osaline kompenseerimine, lasteaia toitlustustoetus, omasteta matusekulud. Majandamiskuludesse on arvestatud vahendid kauplusbussi tegevuse toetamiseks 9 600 eurot.

109001 Sotsiaalse kaitse haldus

Halduskuludeks on planeeritud 110 000 eurot. Personalikuludes on kajastatud 5 ametniku tööjõukulud (2019. aastal lisandus juhtumikorraldaja ametikoht).

6. INVESTEERMISTEGEVUS

Vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusele planeeritakse põhivara soetus ja müük, põhivara soetuseks saadav ja antav sihtfinantseerimine, osaluste soetus ja müük, muude aktsiate ja osaluste soetus ja müük, antavad ning tagasilaekuvad laenu, finantskulud ja -tulud.

Tulude ja kulude eraldamiseks on kasutatud järgnevaid märke:

- sissetulekud plussmärgiga;
- väljaminekud miinusmärgiga.

2020. aasta eelarvesse on planeeritud põhivara müük summas 20 000 eurot (valla korterite ja kinnistute müük) ja soetus summas 1,34 miljonit eurot, põhivara soetuseks saadavad sihtfinantseeringud on planeeritud 184 000 eurot ning finantskulud 19 000 eurot.

Valla arengukavast ja allasutuste juhtide ettepanekutest lähtudes on 2020. aasta kogu investeeringute kava alljärgnev:

Tabel 6 Investeeringustegevus 2020

Investeeringud 2020				
		kokku	omaosalus	toetus
01	ÜLDISED VALITSEMISSEKTORI TEENUSED	3,000	3,000	0
	<i>Informaatika</i>	<i>3,000</i>	<i>3,000</i>	
04	MAJANDUS	727,831	672,831	55,000
1	Teede investeeringud	390,000	390,000	
2	Vao tornlinnuse katuse renoveerimine	20,000	5,000	15,000
3	Avalike mänguväljakute korrastamine	10,000	10,000	
4	Lasteaedade mänguelementide korrastamine	10,000	10,000	
5	Multifunktsionaalse pallimänguväljaku rajamine Väike-Maarjasse	80,000	60,000	20,000
6	Kaasav eelarve	15,000	15,000	
7	Hoonete konserveerimine (Kiltsi mõisakompleksi kõrvalhooned)	30,000	30,000	
8	Tuletõrje veevõtukohtade rekonstrueerimine	6,000	6,000	
9	Liivi pargi ning Väike-Maarja seltsimaja ja muuseumi ümbruse haljastusprojekti teostamine I etapp	20,000	20,000	
10	Simuna keskplatsi haljastusprojekti teostamine	40,000	40,000	
11	Staadioni projekteerimine Väike-Maarjasse	15,000	15,000	
12	Salla piirkonna arendamine	31,831	31,831	
05	KESKKONNAKAITSE	84,000	24,600	59,400
1	Jäätmemaja rajamine Simuna	6,000	6,000	
2	Tehnika täiendamine (muruuraktor ja järelkäru)	12,000	12,000	
3	Ao ja Nõmme paisjärve uuringu teostamine	46,000	4,600	41,400
4	Rakke alevikus katlamajade endiste küttemahutite likvideerimine	20,000	2,000	18,000
06	ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS	88,000	88,000	0
1	Haldusosakonna tehnika täiendamine	28,000	28,000	
2	Tänavavalgustuse rekonstrueerimine (Rakke alevikus Simuna tee ja Faehlmanni tn)	30,000	30,000	

3	Salla piirkonna bussipeatustesse autonoomsete valgustite paigaldamine ja Salla küla tänavavalgustus	30,000	30,000	
08	VABA AEG, KULTUUR	331,600	271,600	60,000
1	Triigi raamatukogu ruumide ümberpaigutamine	30,000	30,000	
2	Väike-Maarja seltsimaja renoveerimine	15,000	15,000	
3	Simuna rahvamaja ATS -süsteemi paigaldamine	6,000	6,000	
4	Rakke kultuurikeskuse hoone renoveerimine multi-funktsionaalseks keskuseks	150,000	150,000	0
5	Rakke kultuurikeskuse lokaalküttele üleviimine ja trassi likvideerimine	120,000	60,000	60,000
6	Muuseumi ekspositsiooni kontseptsiooni väljatöötamine	6,000	6,000	0
7	<i>IT vahendid</i>	<i>4,600</i>	<i>4,600</i>	<i>0</i>
	<i>VM Noortekeskus</i>	<i>1,000</i>	<i>1,000</i>	
	<i>VM raamatukogu</i>	<i>2,000</i>	<i>2,000</i>	
	<i>VM Seltsimaja</i>	<i>800</i>	<i>800</i>	
	<i>Simuna rahvamaja</i>	<i>800</i>	<i>800</i>	
09	HARIDUS	63,994	63,994	0
1	VM lasteaia tuletõkkeuksed koos paigaldusega	10,290	10,290	
2	Rakke lasteaia ruumide remont	15,000	15,000	
3	Gümnaasiumi kööki uus katel	16,504	16,504	
	<i>IT vahendid</i>	<i>22,200</i>	<i>22,200</i>	<i>0</i>
	<i>V-M Lasteaed</i>	<i>600</i>	<i>600</i>	
	<i>Rakke Lasteaed</i>	<i>600</i>	<i>600</i>	
	<i>Kiltsi Põhikool</i>	<i>3,000</i>	<i>3,000</i>	
		<i>4,000</i>	<i>4,000</i>	
	<i>Simuna kool</i>	<i>4,000</i>	<i>4,000</i>	
	<i>VM Gümnaasium</i>	<i>10,000</i>	<i>10,000</i>	
10	SOTSIAALNE KAITSE	100,000	70,000	30,000
1	Väike-Maarja hooldekodu lifti projekteerimine ja rajamine	90,000	60,000	30,000
2	Tammiku Hooldekodu lisapindade soetamine	10,000	10,000	
	KOKKU	1,338,425	1,154,025	184,400

FINANTSEERIMISTEGEVUS

Finantseerimistegevuses näidatakse laenude võtmine ja võetud laenude tagasimaksmine. Väike-Maarja valla võlakohustused seisuga 31.12.2018 on 1,8 miljonit eurot.

2020. aasta laenude tagasimaksete kohustus on 288 000 eurot ja kapitalirendi liisingmakse kompaktladuri AVANT eest 13 000 eurot.

2020. aastal on planeeritud erinevate projektide omafinantseerimiseks võtta laenu 1,1 miljonit eurot.

Tabel 7 Finantseerimistegevus 2018-2020 (miljonit eurot)

	2018 lõplik eelarve	2019 eelarve täitmine	2020 eelarve projekt
Laenude võtmine	0,15		1,1
Laenude tagasimaksmine	-0,69		-0,288
<i>sh kapitalirendi liisingmakse</i>	<i>-0,013</i>		<i>-0,013</i>
Finantseerimistegevus kokku	-0,55		0,80

7. LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS

Vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusele planeeritakse likviidsete varade muutuse eelarveosasse raha ja pangakontode, rahaturu- ja intressifondide aktsiate või osakute, soetatud võlakirjade saldode muutused.

Väike-Maarja valla likviidsete varade muutuse osas kajastub KOFS-i järgides raha ja pangakontode muutus. Likviidsete varade saldo suurenemine kajastatakse eelarves pluss märgiga ja saldo vähenemine miinus märgiga.

2020. aasta planeeritud väljaminekud ületavad sissetulekuid 447 446 euro võrra. Investeeringute omaosalust on kavas katta pangalaenuga ja osaliselt finantsvahendite vaba raha jäägi arvelt. Prognoositav kassajääk 2020. aasta lõpuks on 175 000 eurot, mis on vajalik 2021.a jaanuari alguses personalikulude tasumiseks.